

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z historii w klasie VI.

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym dla klas VI szkoły podstawowej.

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- Umiejszcawia w czasie najważniejsze wydarzenia historyczne, zna ich ramy chronologiczne.
- Zna elementarne fakty z historii świata.
- Rozumie przyczyny i znaczenie ważniejszych wydarzeń.
- Odszukuje na mapie w podręczniku miejsca najważniejszych wydarzeń oraz zmian terytorialnych.
- Wyszukuje w podręczniku niezbędne informacje o faktach, ludziach, zjawiskach.
- Kojarzy postacie historyczne z wydarzeniami.
- Opisuje treść, ilustrację, schemat.
- Zna najważniejsze daty wytłuszczone w podręczniku.
- Potrafi wyjaśnić przyczyny i następstwa odkryć geograficznych..
- Wskazuje obszary, na których rozwinęły się główne wyznania reformowane, zna ich pojęcia.
- Rozumie przyczyny zwołania soboru trydenckiego oraz jego główne postanowienia.
- Wyjaśnia pojęcie kontrreformacji.
- Zna ramy chronologiczne czasów zygmunto-wskich i złotego wieku, wie czym się charakteryzował oraz wskazuje ówczesnych władców Polski.
- Rozumie ideę tolerancji religijnej w Polsce.
- Tłumaczy dlaczego Polskę nazywano spichlerzem Europy.
- Wskazuje największe zabytki polskiego renesansu, w tym we własnym regionie, oraz renesansowe uczelnie.
- Wyjaśnia zasady, na jakich przeprowadzano wolną elekcję.
- Rozumie przyczyny konfliktów z Polską w XVI - XVIII wieku.

- Zna postać Bohdana Chmielnickiego i związane z nim wydarzenia.
- Wymienia główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVII w.
- Rozumie wybory na tron Polski w epoce nowożytnej.
- Zna główny przyczyny słabości Rzeczypospolitej w omawianej epoce.
- Wyjaśnia, jaką rolę w absolutyzmie odgrywał monarcha.
- Wskazuje ramy czasowe rewolucji angielskiej oraz charakteryzuje angielską monarchię parlamentarną.
- Wyjaśnia, na czym polegała idea umowy społecznej i trójpodziału władzy.
- Potrafi wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych.
- Zna prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela oraz dostrzega ich wpływ na życie ludzi.
- Wyjaśnia jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terrorku jakobinów.
- Zna państwa, które dokonały rozbiorów Polski, najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja oraz przyczyny rozpadu Polski.
- Opisuje, w jaki sposób Napoleon przejął władzę we Francji.
- Zna okoliczności powstania i rozpadu Księstwa Warszawskiego.

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- Oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszcza je na osi czasu.
- Wyjaśnia rolę pierwszoplanowych postaci historycznych oraz ich wpływ na omawianą historię.
- Rozumie złożone pojęcia.
- Poprawnie wyraża w mowie i piśmie swoje myśli.
- W stopniu podstawowym i pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje elementarne rodzaje źródeł historycznych.
- Rozumie przyczyny i następstwa elementarnych wydarzeń historycznych.
- Potrafi wskazać na mapie szlaki wypraw geograficznych, rozumie ich znaczenie ekonomiczne, gospodarcze i społeczne.
- Zna najwybitniejsze postaci renesansu oraz ich odkrycia jak i cechy renesansowej sztuki.
- Określa zasięg reformacji oraz jej twórców.
- Potrafi wskazać przykłady dzieł, które znalazły się na *Indeksie ksiąg zakazanych*.

- Przedstawia okoliczności wygaśnięcia dynastii Jagiellonów w Polsce.
- Opisuje postawy polskiej szlachty i duchowieństwa wobec reformacji.
- Wskazuje najważniejsze różnice w rozwoju gospodarczym i społecznym Europy Zachodniej i Europy Wschodniej.
- Opisuje wygląd renesansowych budowli w Polsce.
- Wymienia postanowienia unii lubelskiej.
- Zna postanowienia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich.
- Wskazuje czym były *pacta conventa* oraz jaka była różnica między artykułami henrykowskimi.
- Rozumie zagrożenia wynikające z wolnej elekcji.
- Przedstawia najważniejsze wydarzenia konfliktów Polski z sąsiadami w XVI-XVIII w.
- Rozumie negatywny wpływ *liberum veto*.
- Podaje przykłady budowli barokowych na ziemiach polskich, w tym we własnym regionie.
- Wymienić najważniejsze skutki rządów Ludwika XIV i Karola I.
- Zna przyczyny wybuchu buntów w Europie doby oświecenia.
- Opisuje rozwój Rosji carów.
- Wskazuje wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
- Wyjaśnia przyczyny rewolucji francuskiej oraz jej następstwa.
- Przedstawić politykę Sasów w Polsce.
- Charakteryzuje reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz przyczyny konfederacji barskiej.
- Zna programy stronnictw politycznych istniejących w Rzeczypospolitej w czasie rozbiorów.
- Przedstawia najważniejsze wydarzenia związane z walką podczas rozbiorów.
- Rozumie wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji w Europie.
- Wyjaśnia, w jaki sposób sąsiedzi Rzeczypospolitej usprawiedliwiali swój udział w zaborach.

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- Pamięta daty wydarzeń i faktów z historii.
- Definiuje złożone pojęcia.

- Rozumie znaczenie faktów i ich przyczyny.
- Analizuje samodzielnie mapę, wykorzystuje ją, jako źródło.
- Argumentuje i uzasadnia swoje oceny i poglądy.
- Redaguje samodzielnie notatkę w różnych formach.
- Dostrzega trud odkryć geograficznych, opisuje je oraz ich następstwa dla odkrywców jak i ludów odkrytych.
- Wymienia czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech.
- Charakteryzuje wzór człowieka renesansu oraz jego poglądy.
- Dostrzega rolę wynalazków w rozwoju społecznym i religijnym.
- Przedstawia okoliczności powstania anglikanizmu i zakonu jezuitów.
- Opisać politykę Zygmunta I Starego oraz jego żony.
- Charakteryzuje zmiany religijne w XVI wiecznej Polsce.
- Rozumie różnice gospodarcze między Europą Wschodnią i Zachodnią.
- Przedstawia dokonania największych polskich twórców literatury pięknej epoki renesansu oraz wpływ Bony na rozwój Polski.
- Zna przyczyny sporu po unii lubelskiej.
- Potrafi scharakteryzować postawy polskiej szlachty podczas omawianych konfliktów.
- Przedstawia organizację państwa w okresie bezkrólewia.
- Przedstawia przyczyny i przebieg wojen toczonych przez Polskę w XVI-XVIII wieku.
- Zna przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego.
- Opisuje warunki pokojów i rozejmów zawartych przez Polaków w czasach nowożytnych.
- Dostrzega przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej w dobie *liberum veto*.
- Charakteryzuje architekturę, rzeźbę, malarstwo i literaturę baroku.
- Opisuje sytuację religijną i polityczną w Europie nowożytnej.
- Dostrzega trudności Karola I Stuarta w prowadzeniu polityki.
- Przedstawia wydarzenia związane z rewolucją angielską.
- Wyjaśnia, jak doszło do uniezależnienia się Prus Książęcych od Polski.
- Opisuje wojnę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
- Zna przyczynę wybuchu rewolucji francuskiej oraz najważniejsze wydarzenia związane z jej przebiegiem.

- Charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego.
- Wyjaśnia przyczyny rozbiorów Polski.
- Opisuje system edukacji w Rzeczypospolitej przed utworzeniem KEN oraz jej zmiany.
- Przedstawia okoliczności zwołania sejmiku walnego oraz wprowadzenie Ustawy rządowej.
- Dostrzega przyczyny, które zadecydowały o klęsce masowego poboru do wojska.
- Przedstawia działalność Napoleona w okresie konsulatu oraz jego stosunki z Polakami.
- Charakteryzuje ustrój Księstwa Warszawskiego.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- Opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania historii.
- Sprawnie posługuje się wiadomościami - analizuje i opisuje fakty w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych,
- Stosuje chronologię i hierarchię treści,
- Potrafi samodzielnie interpretować i wyjaśniać fakty i zjawiska historyczne.
- Rozumie rolę źródła historycznego w procesie poznawania przeszłości.
- Operuje pojęciami historycznymi.
- Wyszukuje niezbędne informacje w źródłach historycznych.
- Zna wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych.
- Przedstawia, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych.
- Dostrzega różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie.
- Porównuje średniowieczne i nowożytne poglądy na temat budowy wszechświata.
- Wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do reformacji oraz jej wpływ na rozwój społeczny w Niemczech.
- Rozumie sprzeczności humanizmu i reformacji.
- Określa, w jakim stopniu sobór trydencki i inkwizycja zrealizowały cel, jakim było powstrzymanie reformacji.
- Opisuje przebieg i skutki wojen z krzyżakami w czasach zygmunto-wskich.

- Charakteryzuje gospodarkę i społeczeństwo dawnej Polski.
- Przedstawia związek między pojawieniem się renesansu na ziemiach polskich a rozwojem literackiej polszczyzny i edukacji.
- Charakteryzuje funkcjonowanie nowej unii łączącej Polskę i Litwę oraz jej obrady.
- Opisuje Rzeczpospolitą w drugiej połowie XVI w. uwzględniając akt konfederacji warszawskiej i pierwszej wolnej elekcji.
- Przedstawia politykę Stefana Batorego.
- Dostrzega wpływ konfliktu Rzeczpospolitej z Moskwą i Szwecją na relacje między mieszkańcami obu państw.
- Określa, jaki wpływ na sytuację Rzeczpospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w.
- Rozumie, dlaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami wmieszała się Moskwa oraz jaki przebieg miało powstanie na Ukrainie.
- Opisuje przebieg wojen Polski z sąsiadami w XV-XVIII w. oraz ich skutki.
- Dostrzega związek między wzrostem znaczenia magnaterii a paraliżem pracy sejmu.
- Przedstawia sytuację wewnętrzną Rzeczpospolitej w okresie rządów Jana III Sobieskiego.
- Charakteryzuje absolutyzm Ludwika XIV oraz opisuje jego politykę zagraniczną i rozwój kulturalny.
- Rozumie przyczyny, które doprowadziły do restauracji monarchii w Anglii oraz jej dalsze losy.
- Przedstawia najważniejsze osiągnięcia epoki oświecenia w literaturze, architekturze i sztuce.
- Dostrzega zagrożenia dla Rzeczpospolitej związane z reformami państw sąsiednich prowadzonych w duchu oświeconego absolutyzmu.
- Wymienia najważniejsze wydarzenia amerykańskiej wojny o niepodległość oraz jej wpływ na stosunki z państwami europejskimi.
- Przedstawia sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji oraz opisuje jej pierwszą fazę.
- Opisuje przekształcenie się Francji z monarchii konstytucyjnej w republikę.
- Rozumie, w jaki sposób Rzeczpospolita stała się państwem zależnym od Rosji.
- Charakteryzuje rozwój Polski za czasów saskich.

- Rozumie, do czego dążyła Katarzyna II, doprowadzając do utworzenia trzech konfederacji.
- Charakteryzuje obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku poszczególnych rozbiorów.
- Przedstawia najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia.
- Charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej w przededniu Sejmu Wielkiego, przed i po uchwaleniu Konstytucji 3 maja.
- Dostrzega klęski Polaków podczas walki z zaborcami.
- Charakteryzuje rządy dyktatoratu i działania Napoleona w Europie.
- Przedstawia sytuację poszczególnych grup społeczeństwa byłej Rzeczypospolitej pod zaborem rosyjskim, pruskim i austriackim.
- Wyjaśnia przyczyny wybuchu wojny Napoleona z Rosją oraz wojny z Austrią.

Na ocenę **celującą** uczeń:

- W wysokim stopniu opanował materiał obowiązujący na lekcji.
- Formułuje samodzielne wnioski, hierarchizuje i selekcjonuje nabytą wiedzę.
- Indywidualnie rozwija swoje zainteresowanie historią.
- Interpretuje symbolikę największych dzieł malarskich.
- Dostrzega znaczenie ważniejszych bitew dla polityki polskiej.
- Ocenia dokonania władców polski.
- Opisuje wygląd azteckiej stolicy.
- Dostrzega tragedie rdzennych Amerykanów podbitych przez Europejczyków.
- Widzi związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu.
- Przedstawia sytuację panującą w Kościele katolickim oraz podczas reformacji.
- Ocenia dokonania soboru trydenckiego, działanie inkwizycji oraz soboru trydenckiego.
- Uzasadnia, że okres panowania dwóch ostatnich Jagiellonów jest słusznie zaliczany do złotego wieku Polski i Litwy.
- Przedstawia dzieje innych narodowości i wyznań obecnych na ziemiach polskich w XVI w.
- Ocenia postępowania szlachty polskiej w epoce nowożytnej.

- Wskazuje mocne i słabe strony gospodarki państwa polskiego.
- Wyjaśnia w jakim celu *powstało* dzieło *O poprawie Rzeczypospolitej*.
- Potrafi dokonać oceny unii lubelskiej.
- Dokonuje bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji.
- Przedstawia dzieje Rusi do XVI w. oraz okres rządów Iwana IV Groźnego.
- Ocenia postępowanie Polaków na terenie państwa moskiewskiego.
- Wyjaśnia, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu polsko-ukraińskiego oraz jak ugoda w Perejesławiu wpłynęła na stosunki z Ukrainą.
- Ocenia wpływ wojen prowadzonych ze Szwecją i Moskwą na dalsze losy Rzeczypospolitej.
- Charakteryzuje działalność polskiego sejmu w XVII i XVIII w. oraz ocenia sytuację Rzeczypospolitej w tym okresie.
- Wyjaśnia, dlaczego na przełomie XVI i XVII w. zakończył się renesans.
- Ocenia, kto osiągnąłby korzyść z celów, do których realizacji dążył kardynał Richelieu.
- Dokonuje bilansu rządów Ludwika XIV.
- Charakteryzuje czasy elżbietańskie.
- Ocenia wpływ nauki na życie i sposób myślenia ludzi żyjących w XVIII w.
- Wskazuje, w czyim interesie władcy Rosji, Prus i Austrii prowadzili reformy w duchu oświeconego absolutyzmu.
- Charakteryzuje ustrój Stanów Zjednoczonych.
- Analizuje Deklarację praw człowieka i obywatela pod kątem zawartych w niej zasad dotyczących organizacji państwa i społeczeństwa.
- Charakteryzuje i ocenia ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego.
- Wyjaśnia okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej, przedstawia przebieg i skutki konfliktu.
- Omawia przebieg konfederacji barskiej.
- Ocenia znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczypospolitej.
- Wyjaśnia postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką.
- Charakteryzuje sytuację w Polsce po rozbiorach.
- Rozumie związek między planami Napoleona, a relacjami między Francją a innymi krajami Europy.
- Przedstawia przebieg wojen napoleońskich oraz ocenia działania wojsk.

- Opisuje przebieg wojny Napoleona z Rosją oraz wkład Polaków w omawianą wojnę.

Wymagania opracowała: Katarzyna Wystrach – nauczyciel historii w SP 32 we Wrocławiu.